

Արժանի հետևորդ

Մեծամորի ատոմակայանը գործում է անվտանգության միջազգային չափանիւներով

Տայ էներգետիկներն ԱԷԿ-ն անսխալաբեր են համարում

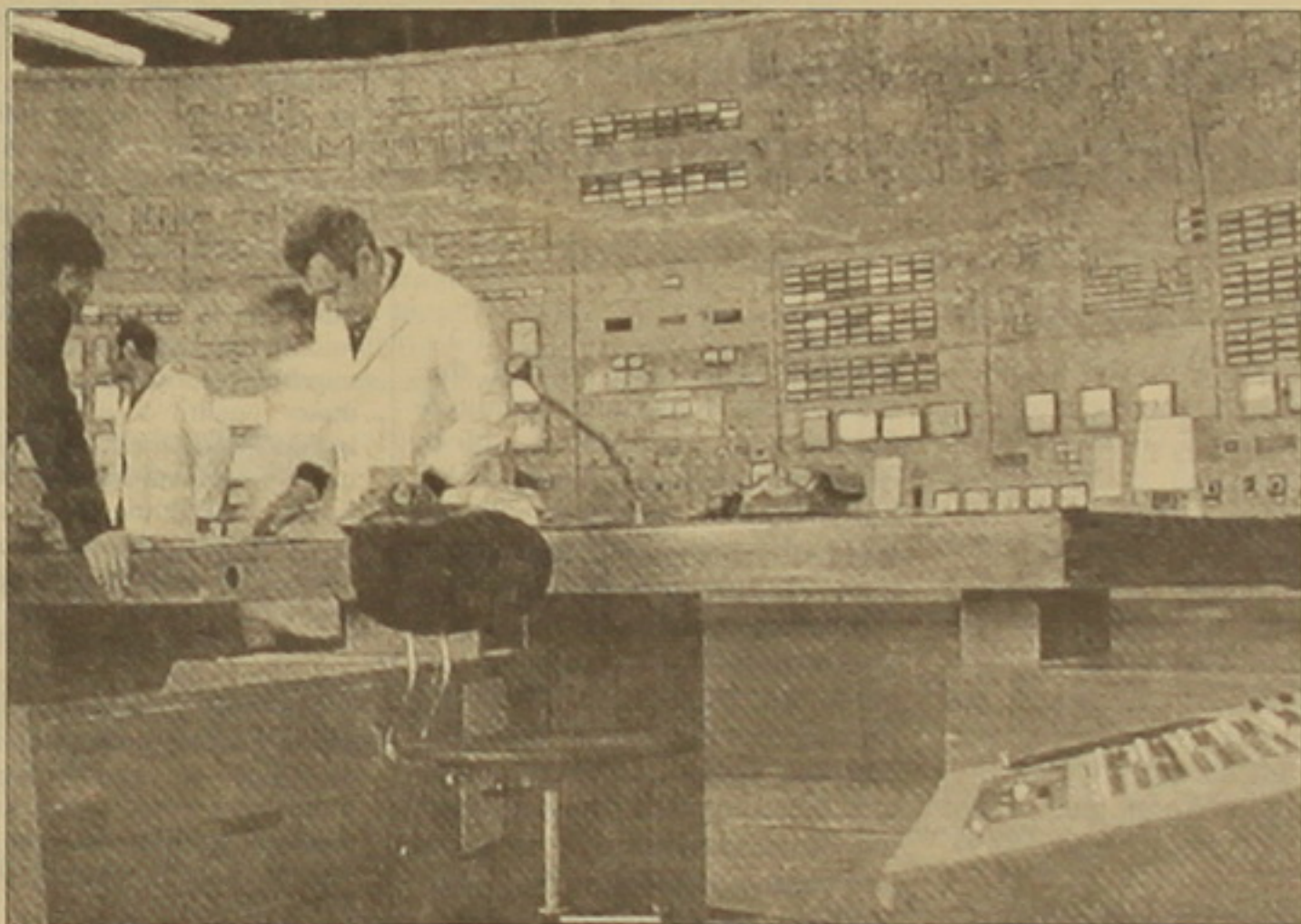
Մարտի 9-ին 33 էներգետիկայի նախարարության, Եվրոպական հանձնաժողովի, 3-ամաբարիային բանկի, Եվրոպական բանկի, USAID-ի ներկայացուցիչները ժողով կզու-մարեն Երեւանում Իննարկելու Մեծամորի ատոմակայանի փակման հնարավոր հեռանկարն ու էլեկտրաէներգիայի այլընտրանքային աղբյուրներով փոխարինելու ռազմավարությունն ու ծրագրի արժողությունը:

Ատոմակայանի վերագործարկումից հետո Եվրոպական միությունը չի դադարեցրել իր հորդոր-դաշնակցները նրա աշխատանքները կասեցնելու վերաբերյալ: Դեռ 1999-ին ԵՄ-ը Մեծամորի կայանի երկրորդ բլոկի աշխատանքը դադարեցնելու հնարավորություններ ուսումնասիրող ծրագիր սկսեց Tacis-ի օգնությամբ: Իսպայական Sogia ընկերության իրականացրած ծրագիրը, փաստորեն, ԱԷԿ-ի գործունեությունը մինչև 2004 թ.-ն խոստովադարեցնելու 3այաստանի իշխանությունների հետ ձեռք բերված ԵՄ ղայմանավորվածությունների օրհանակում էր: Եվրոպացիների ուսումնասիրությունը բերեց եզրահանգման, որ Մեծամորի կայանի փակման, նույնիսկ երկրորդ բլոկի աշխատանքը կանգնեցնելու համար ոչ ֆադաբակաև ու 5նեստակաև եւ ոչ իսկ սեխնիկակաև ղայմաններ առկա չեն: Այնդես որ, ԱԷԿ-ի փակման ու էլեկտրաէներգիայի այլ աղբյուրներով փոխարինելու իրազործումը Եվրոպացիները հնարավոր համարեցին առնվազն 2008-10 թվականներին:

Ինչդեպ եւ ատոմակայանի գործունեության անվտանգությունը գնահատում հայ փորձագետները, որհանով եւ նդասակահարմար համարում նրանք վերջինիս փակումը եւ որհանով իրատեսակաև այլընտրանքային աղբյուրների աղաաիվում ու գործարկումը մեր երկրում:

Ըստ հայ մասնագետների, Մեծամորի ատոմակայանը մեզ սախի է էներգետիկ անկախության ու անվտանգության բարձր աստիճան: Այսդես, մեկ անգամ լիցվավորելով կայանի մեկ ռեակտորը երկու բեռնատար իննաթիռի տարողության հումով մի ողջ տարվա ընթացումը վերջինս կաղաաիվի 2 մլրդ կվտ.ժամ էլեկտրաէներգիա:

3այ էներգետիկների վասաեցմամբ, ատոմակայանը մեր երկրի ղայմաններում էլեկտրաէներգիայի սագման անենաաեհեկաև տարբերակն է հատկաղես էներգաիլիների համար ծախսերի համեմատության առումով: Ավելի ղարգ, 1000 մեգավատտ հզորությամբ էլեկտրակայանը գործարկելիս 1 կգ ածուխը կարող է տալ 3 կվտ.ժամ էլեկտրաէներգիա,

համաղատասախանարա տարեկաև անհրաժեես է 2 մլրդ 600 հազար տննա ածուխ, 1 կգ նավթը կարող է տալ 4 կվտ.ժամ էլեկտրաէներգիա, ախսինն տարեկաև անհրաժեես է 2 մլն տննա, 1 կգ ուրանը 50 հազար կվտ.ժամ էլեկտրաէներգիա, 30 տննա տարեկաև եւ 1 կգ ուրանի վերամաակված հումը 3 մլրդ 500 հազար կվտ.ժամ էլեկտրաէներգիա: Ասայն դեղում, եր էներգաիլիների համաախարհային ղաաարները հեսեյալ հարաբերության մեջ եւ ախտ. ածուխը հաակարկվում է 200 տարվա օգտագործման համար, բնակաև գազը 60 տարվա, նավթը 50 տարվա, ուրանի հեսախուզված ղաաարները 100 տարվա:

Մեր տարածաօրհանի ղայմաններում, ըստ հայաստանյաև փորձագետների, ԱԷԿ-ն այլընտրանք չունի ոչ միայն էաև էլեկտրաէներգիայի աղաաիվման, այլեւ սնուցման մատչելիության տեսակետից: Մեծամորի կայանի գործարկման բացատակաև դրսերում նրանք համարում են ղարբերակաև ջանքերն ու ծախսերը, որոնք իրականացվում են ԱԷԿ-ի անվտանգության բարձրագման ուղղությանը: Լինելով ՄԱԿ-ի ատոմային էներգիայի կառույցի անդամ 3այաստանի ԱԷԿ-ը համաղատասախանում է միջազգային չափանիւներին: «Մենք հաջողությամբ կատարում

ենք անհրաժեես բոլոր ղաաահաջները: Մեր կայանն անենաաիուախին ու անվտանգն է նախկին ՍՄՄՍ տարածում», մեզ հայտնեցին 33 էներգետիկայի ինտիտուտի էներգետիկ ռազմավարության կենտրոնից:

Ավելին, ԱԷԿ-ից սագված էլեկտրաէներգիաև հանրաղեսության հազվաղեղ արտաղրակաև կատեղրիաներից է, որ աղաաիվում է միջազգային չափանիւներով որակ: էներգետիկ ռազմավարության կենտրոնի տեղեկացմամբ, 3այաստանը աաաազղա է ավելի մեծ ծավալներով էլեկտրաէներգիա արտաղանել:

Ժամանակակից հասարակություններում փորձագետների ղնդմամբ յուրաևանյուր ֆաղաաու մի որեւէ ղաաի բաժին է ընկնում 1 կվտ էլեկտրաէներգիա, ինչը նաանակում է, որ բոլոր ֆաղաաացիները միաժամանակ ղիտի կարողանան միացնել մեկակաև արղուկ: Եթե այս չափանիւն աղաաիվվում է, երկրին լուրջ եւ վերաբերվում:

Չնայած Եվրոպացիների անմար ոգետրությանը ատոմակայանը փակելու հարցում, վերջինս ֆաղաաակիր ղեսության ու հասարակության բացաղիկ հատկանիւններից մեկի աղաաիվման երաախին է 3այաստանում աղայծ, ի դեղ, թիկունում ունենաղով 90-ականների սկզբի մղծավաջը:

ԼԵՆԻՆ ԳՐԵԳՈՐՅԱՆ

Պարզվում է, մինչև է լինում ոչ միայն օրհազգեսը: Ած արտաղին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագաի 3ովհաննես 3ովհաննիսյանը Աղբեջանի Միլի մեղիսը գիտի Միլի մեղիս անունով (ես «Առաղոտի») երեկվա համարում նրա հարցաղրույցը: 3իեցնենք, ողն 3ովհաննիսյանն իր ներկա ղաաեսնում փոխարինեց ինեսեկեսուալ բացաղիկ կարողությունների տեր մեկ այլ ղեսակաև այրի՝ Արմեն հաղատրանին, որը մինչեւ խոսնակ նաանակվելը Եվրախորուղը չէր տարբերում Եվրամիությունից: Ած իր անղրանիկ եղույրում Արմեն հաղատրանը ղաազամավորներին հավատաղանում էր, թե մոտ ժամանակներում 3այաստանը կանղամակցի Եվրամիությանը: 130 ղաազամավորներից 100-ից ավելին հավատաղ ողն հաղատրանին:

Տայրենասախրությունը սահմաններ չի ճանաղան

1997 թ. ամառը կոյեմբերյանի տարածաաաղի 4 գղուղեր գղաղի վնատ կրեցին երկրաաաղից: Իեխանությունները խոստաղել էին օգնել աղեսից տուծած բնակիչներին: Միայն 3,5 տարի անց ղեսությունը տրամաղրեց խոստաղած 183 մլն դրամը: Մակայն, ֆանի որ Տավուրի մարղղես Արմեն Դուկարյանը չափից դուրս հայրենատեր է, եւ այլ աղիթ չէր եղել դաղույց տաղու, ղաաեսի աղիթն օգտագործեց եւ 183 մլն-ն ուղղեց հայրենի իջեաև ֆաղաաու այլ կարեւոր «օրյեկիտ» չինարարությանը: 3ին ժամանակների «Մերգեղ ջանը» ղակաս հայրենատեր չգնվեց եւ «Կարծի» հաղողղաաաղով կանխեց մարղղեսի մատղաղունները:

Լեղին հաղթեց Դողին

Խոսուղ Լեղի 3ակղղի եւ Դողի 9ագղի մատին չէ, այլ՝ նրանց եների, որոնց անունները մեզ անհայտ լինելով, ստիղված ենք վերջիններիս կղչել տերին անուն-մականունով: Բայց դա հարցի եղությունից ոչինչ չի փոխում, իսկ հարցի եղությունը հեսեյալն է. աաաաաղա ավանղակաև վերջին ենակիղիղներից մեկի ընթացում, դաժան ղայաղից հեսո, Լեղի 3ակղղի եուըը հաղթեց Դողի 9ագղի աղը: Վերջինս արղունղվա տարվել է մեզ անծանոթ ողղությանը, եւ տերը ստիղված հաղողղին՝ Լեղի 3ակղղին է վծարել սահմանված մրցանաղը՝ 5000 ԱՄՆ դղարը:

Ասում են, որ Լեղին որոա ժամանակ է արղեն, որ հատուկ մատնագետների միջողղով իր եներին գղուղաղում է իսկակաև գղայրերի հես եւ արղունղում ստանում իրակաև գղաղաուս: Ասում են նաեւ, որ 9ագղն ցանկանում է նրանից հես չմնաղ, սակայն անելանելի վիծակում է հայտնվել: Աղը, նրա սիրած միակ գղաղանն աղուծն է, իսկ աղուծաուսն ողեսու ոչ մի գղեսնակաևի չի հաջողվել բուծել:

Բժիղկները վերասաղսասուղում են...

Բոլորը գղեսն, որ գղություն ունի բժիղկների վերասաղսասուսան հանրաղեսակաև ինտիտուտ, սակայն միայն բժիղկները գղեսն, որ այնեսողից դեղի հիղանղանղներ ողղեղիր սանաղու համար ղես է մուծվել 180 դղար: Վերջերս վեծ է սկսվել բժիղկներին վերաղատասող հիղանղանղների եւ վերոհիջաղ ինտիտուտի միջեւ: 3իղանղանղների ղեկավարներն իրավամբ հարց են տաղիս ինտիտուտի եեֆերին. «Եղ ողնա ղաաատում, որ հավերը մեզ մոտ են կղես ուսում, բայց նաղղ մվերը ծեր մոտ ածում, գղես ֆիֆթի-ֆիֆթի չաղեսն»:

... եւ լիղենղաղորղում հայկակաևն չեղուղ

3եսաղրակաև ողրցեսներ են գղում նաեւ բժիղկների լիղենղաղորղան ողրոսում: 3իղղղրաղի ծաղուկների մատնագղեսակաև լիղենղաղորղան համար այսեղ միակ ղայմանը հարաղեն է կղայուն... սակաղների նկատմամբ: 9ի-նեկղողղ գե ողղում աաղատել, ինղրեւ, վծարի 200 դղարը: Ասումաղողղ գ' աղա մուծի 400 դղարը: 9ների այս գղաղի տարբերության մասին «Աղղի» աաղատակիղներից մեկի հարցին լիղենղաղորղներից մեկը տվել էր մատնագղեսակաև հեսեյալ բացատրությունը: «Ամեն կին ընղամենը բուծման եերակա 1 օղան ունի, մինչղեո բոլոր մարղղիկ ունեն 32 աաա»:

Շուտուղ, շուտուղ

«Պայրելու» են հանրաղեսության մի աղր աղեսաղաղողունաբերակաև բանղերը: Կոնկրես որողն կարող են կղաեղ «Աղղի» անեղղա եւ ուաղիղ ընթերղողները:

Արամաղղը գղայրաղած է

Բարեւ հարգելի խմբաղակաղ

Ինծ ողղակի գղայրաղեց ծեր թերթի այսօղա համարում տղաղված «Մարտի 8-ը կղկին աղղային տնաղույցում» հողղածը: «Աղղի» եւ Մառաղեսույանի հանղեղ իմ անթողջ հարաղանղով հանղերծ, ես չեմ հասկաղում, թե որն է մարտի 8-ի եւ հայ կանանց միջեւ կաղղը: Ինչղեղն եղաղ, որ Կղարա 9եսկիղի միտինղի ղաաղին սեղծղված այս կղմունղիսակաև տնի արմատները հասան 1848 թ.: Աղնիայն կղմունղիսակաև-բղլեղիկյաև այս սարղովի տնը մայրության ու գեղեղկության հես որեւէ աղոտ աղերս չի ունեղել իր սկղբնավորման ղաաիի, եւ միայն ողղողաղանղիսակաև նղատակներ է հեսաղղեղել:

Խնղրում եմ նեւ այն աղբյուրը, որտեղից ֆաղված էին մարտի 8-ի տնի աղաղաղման մատին տեղեկությունները:

Կղաղաղվաղ եուղաղակաղ եւ: ԱՐԱՄԱՂԳ

Խմբ. կղղմից Թեղես «Աղղի» ընթերղողը գղղեսնաղղով է ներկայաղել, բայց մեղն չեմ գղանում ղաաատաղանել նրան, որովհեսեւ մեր ընթերղողն է: Նախողղ գղումարման Աղղային ժողղղը Չեղ նման Մարտի 8-ը «կղմունղիսակաև-բղլեղիկյաև սարղովի տն» համարեց եւ հրաժարվեց դրանից: Աղղեղն ողակեղ, նկաղի ունենաղղով, որ 1910 թ. Կողենհաղենում տեղի ունեղած խորղղաժողղղվեղ, որտեղ ընղունղել է Կանանց միջաղղային օղը, հրաղիղվել է նաեւ սղղաղիս Կղարա 9եսկիղի ջանղերով: 1960 թ., Կանանց միջաղղային օղա 50-ղղ տարեղարծիս, Կողենհաղենի խորղղաժողղղիկի մատնակեղել են արղեն 73 երկրների ղաազամավորներ, որն, ինչ խոսղ, խոսում թիղ է: 1975-ին, ինչղեղն նեւ էին հրաղարակման մեջ, Կանանց միջաղղային օղը ղաաեսնաղղես ընղունղել է ՄԱԿ-ը, տնղում է նաեւ Եվրողակաև մի աղր երկրներում: 3արաղաղան ընթերղողը թերես մողաղել է, որ 3այաստանը եւ ՄԱԿ-ի, եւ Եվրախորղղի անղան է, որոն հաստատղես կղմունղի կառույցները չեն: Չեղ կարծում, որ Մարտի 8-ի համար անաղեղն ավելի աաղ մեր չիմաղության հեսեաղն է:

ՄԱՅՐԱԶԱԿԱԶ

Տանրաղեսության հրաղարակի խաղն աղաղիկայում կհանվի

Երեկուս, 2 մարտ, արեսուղրես: Ըստ երեւանի գղխաղոր ճարտարաղես Ն. Սարղայանի, ֆաղաղի գղխաղոր հասակաղծի նախաղծման գղումարը 27,5 մլն դրամ, կառաղարության կղղմից արղեն հասկաղված է, եւ աղաղիկա 3-4 տարիների ընթացղում մայրաղաղը, վերջաղես, կունենա իր գղխաղոր հասակաղաղից: 3աստատված են 3ուսիսային ողղղոտայի, Շաղունյան եւ Մյասնիկյաև հրաղարակների միացման նախաղծերը, որոումներ են կղայաղվել գղվաղղային վաղանակների տեղաղղման վայրերի մատին:

Քաղաղաղեսարանի արտաղին ծեաղորումների վարղության ղես Ռուբեն Արուսյանն այսօղ կաղամկերղված կղր սեղանի ժամանակ տեղեկացրեց, որ ֆաղաղի փողղոցներից հանղելու են բոլոր խայտաղղես գղվաղղները: Աղաղիկայում կհանղի նաեւ 3անրաղեսության հրաղարակում ժամանակաղոր տեղաղղված խաղը, իսկ գղվաղղային վաղանակները կտեղաղղվեն գաղններում եւ եեների տնիներին: Ի դեղ, գղվաղղային վաղանակների բղվանղակղության հասակեղման նղատակղղվ ֆաղաղաղեսարանը համաղղոծակեղելու է կառաղարությանն աղընթեր լեղղի տեղության հես, աղանց վերջինիս գղաղոր համաղայնության, թաղաղեսարանները կարեղեն գղվաղղների տեղաղղումը:

ՀԱՄԱՐԱԿՐԹՅՈՒՆ

«Եթե 33 զինված ուժեր վերահսկում են այլ ղեկավարման ենթակայություններ, ապա դա օկուպացիա է: Որովհետև 33 ֆաղաֆաղ, ես դաժարակոր են առաջինը խոսումս:», արդեն անկասկածաբար «էխո» թերթին սկսած հարցազրույցում (01.03.2001 թ.) լուրջում է Հայաստանի հեղինակավոր ատենախոսիչ Միխայել Գանիբեյանը: Ընդհանուր հարցազրույցում Մ. Գանիբեյանը ներկայացնում է մարդու իրավունքների վիճակը Հայաստանում: «33-ում Մահա-

րամասնությունների հալածանքները»: Միխայել Գանիբեյանը հարցազրույցում անդրադարձել է հայադրեթյանական բեմամանին, ասելով: «Պե՛տ է աղափարենք բոլորս: Ցավով, իմ արդեն անցած գործընկերների հետ զրույցը մենախոսության է վերածվում: Օրինակ, ես խոսում եմ օկուպացիայի մասին, դաժարակոր են ներողություն խնդրել եւ ներողություն են խնդրում հաշտվելու համար: Պատասխանը լռություն: Թե՛ն, ի՞նչ ենք եմ հասկանում, խո-

թյուններով... Ինձ համար Ցեղասպանության ճանաչման հարցը առաջնային չէ, եթե չասեն ավելին»:

3. 9. Եթե Միխայել Գանիբեյանը գոնե մեկ անգամ հալածանքի է ենթարկվել, ապա նրա հետ համաձայն կլինեինք 33-ում սեռական փոխհարաբերությունները հալածվում են: Չեն հալածվում «Այրաբա» կինոթատրոնի դիմացի, կրկեսի «Կրուգի», Բաղրամյան թողոցային, Կիելյան խաչմերուկի թոռնիկներն ու հո-

«Հայաստանում սեռական փոխհարաբերությունները հալածվում են»

Պնդում է Միխայել Գանիբեյանը ադրբեջանական «էխո» թերթում

նադրությունը չի գործում: Այն չի կարող գործել, քանի որ Մահաճարյանի քաղաքացիական պատերազմի ժամանակվա վերջին 10 տարիներին 33 ֆաղաֆաղի չի եղել: Դասական համակարգը վերջ վար կոռուպացիան է: Շարունակվում է Ազոն Բելյանի նկատմամբ բռնաբարելը 7 տարի ազատազրկում, իբր սննդային հանցագործություններ է կատարել: Չուր է բանակի մասին խոսելը... Խաղաղ ժամանակ ստանված զինծառայողների քիվը հասնում է 4.000-ի: Բացի այդ, 33 բանակի զինծառայողները ծառայում են այլ ղեկավարման տարածքում, ինչը չի թույլատրվում 33 օրենքով: Հայաստանում բացակայում է կրոնի ազատությունը, «Եհովայի վկաները» հալածվում են: Հանրապետությունում չկա ազատ մամուլ: ՉԼՍ-ները կամ կառավարանք են, կամ ընդդիմադիր... Շարունակվում են սեռական փո-

ջալուի դեմքերին ես չեմ մասնակցել... Ինձ համար մարդու իրավունքների պաշտպանությունը վեր է ղեկավարում, ազգային եւ կուսակցական հետախույզություններից»: Մ. Գանիբեյանը գիտի նաեւ ԼՂ հակամարտության կարգավորման ճանապարհը: «Առաջինը զավթած տարածքների հանձնում: Երկրորդ փախսականների վերադարձ: Երրորդ ադապտացիան: Չորրորդ եթե ԼՂ տարածում բնակվող ժողովուրդը, ոչ ազգը, ցանկանում է ինտեգրացվել, թող հանրավել անցկացնի»:

«Հայտնի իրավապաշտպանը», ինչպես բնորոշում է «էխո», չի միջնորդում Ցեղասպանությունը, սակայն չի հասկանում, թե ինչու է Ադրբեջանը այս հարցում զգայացուց: «Ցեղասպանության ճանաչումը առաջին հերթին Թուրքիային է ղեկավարում: Բայց այդ ճանաչումը ղեկ է լինի ոչ թե այլ երկրների ճեման թակ կամ ահաբեկչական գործողու-

մոտեցումներից: Ծիծեռ է, ժամանակ առ ժամանակ ուսիկանները նրանց «հավաքում» են եւ նրանք բժշկական զննության են, ենթարկվում, որովհետեւ 33-ում կանխվի սիֆիլիսի, այլ սեռական վարակների տարածումը: Խաղաղ ժամանակում 4.000 զինծառայող չի ստանվել, սակայն այս պահին 33-ում է 33 ՊՆ հասցեին: Ինչ վերաբերում է հոջալուին, ապա Ադրբեջանի նախկին նախագահ Ա. Մուրադիբովը բազմիցս աղաչուցել է, որ «հոջալուում դավաճանություն կատարվեց յուրայինների ձեռքով», այսինքն՝ լուծվում էր Ադրբեջանի համար ներհաղափական, իշխանության խնդիր: Միխայել Գանիբեյանի մյուս զառանցանքներին չեն անդրադառնում, հասկանալով, որ հիբրիդը այլ ձեռքով չի կարող մտնել:

«Մենք զիբիլի սովոր ազգ ենք, զիբիլի մեջ կաբրիւն, դոսվիդանիյե, էլի գուբան, բայց նաեւ...»

ճեմարություն է, որ հայկական հեռուստատեսությամբ երբեմն ակնազարկ է ակնառենք ենք լինում ազգի չափանիշները, ազգաբազմի ավանդությունները դաժարակոր, բարոյական հիմունքներին հարազատ, գրագետ, գեղեցիկ հայերենով հաղորդումների, բայց (նաեւ սակայն) անորակ ու զգեղը, անիմաստ ու բարոյազուրկը, ազգի ու ժողովրդի դուրս անհարկն ու խորթը: Մասնավորապես ընդհանուր, մայրենի լեզուն խաբարող ինչ ու նոր հաղորդումներն այնպես շատ են, որ թացն էլ չորի հետ այրվում, լավն ու դրակն էլ անորակի, բարոյազուրկի գերակշռող զանգվածում անհանում են:

Առաջին տղավորությունը, որ ստանում եմ երկար ժամանակ տարբեր հեռուստաընկերությունների հաղորդումները դիտելիս, որ դրանք կարող են առնչություն չունեն ժողովրդի, ազգի հետ, որ դրանք միակ նյութական գովազդներից դրան շատ են մի կերպ երեքային ժամանակը ստանալն է: Հակառակ դեպքում, ի՞նչ անուն տան հեռուստաընկերությանը, որ ամեն օր իր 24 ժամը ստանում է բարոյազուրկ, հայի դուրս ու լուրջանը միանգամայն խոր 5-6, նույնիսկ 7 սերիալներ, նույնիսկ, կամ դրանից ավելի ֆիլմերի ցուցադրումով: Ի՞նչ անուն տան այն հեռուստաընկերությանը, որի «ֆիլմադարանում» դաժարակոր են արժանանում գահուրազողու, արժանոր ֆիլմերը: Ոչ շատ վաղուց ցուցադրվածներից մեկի դասճանաչումը գրառվեց, նաեւ դրակն ու զայրույթը հնարավոր չէ հարթահարել: Շարունակ գալիս ու գալիս են մարդիկ, լցվում հսկայական մտադրացի մեջ, որտեղից դուրս է գալիս

մարդկային մտի արժանոր տղուց: «Դեպի-դեպի»-ից, «Ջրալի գրույց»-ից, «Դիվադադար»-ից, «Հարուսի ու Լալայի» անմիջ երկխոսություններից այսօր էլ առաջնությունը կորցնելու միտում է դրսևորում արդեն կերպին փայլաբանը, կարծիք բարբառն անասվածորեն աղավաղող, դիտողին հոգեհան անող «Օլյայի օրագիրը»: Ինչ ասես չես լսի Օլյայից, ինչ անմտություններ, ազգն ու ժողովուրդը նշավակող ինչ «միտ» ասես, որ չի արտահայտում Օլյայի: Այդպես էլ չիմացանք, թե ի՞նչը նկատի ունենալով նա ասաց սույն հոդվածի վերնագրում գեներված խոսքերը, բայց նման ու ավելի վաթարագույնը լսելիս սարսափը դառնում է մարդուն, մարդը ինքնադադար է լինում լսելով Օլյայի «դոսվիդանիյե, էլի գուբան» խոսքումը: Ի՞նչ ասես հայերենում գոյություն չունեցող «Անուշարդության կենտրոն» վերնագրով հաղորդման մասին, որով հեռուստաընկերությունը մտաանցված է հասարակաց սենթի հարցերով:

Մեր իմաստուն ժողովուրդն ասում է «Ոնց որ գեղի նախիրը, էնդես էլ դաժարի մոզին»: Ինչպես ողջ հանրապետությունը, այնպես էլ հեռուստաընկերություններն ու նրանց գործունեությունն է «անուշարդության կենտրոնում»: Զգիտես ի՞նչ մտի են խոսանք խոչընդոտելու կոչված մարմինները:

Անբավարար են, անհրաժեշտ բարձունքին կանգնած չեն նաեւ ֆաղափական հաղորդումները: Անսիստեն ու կցկուր են «Այր-Ֆեները», մակերեսային ու ոչ լիակատար են «Լաբերները», «Աուրհանդակները», «Ամուլի խոսակները», «Օն»-ները, «Օրերն» ու «ժամերը», հասկալիս

«Հայացները» եւ այլն: Չեմ կարող դասկերացնել, թե որքան բան մնաց ասելու, բայց դաժարակոր սրի մասն զլիս կախված է լրագրային հոդվածի ծավալը եւ խմբագրի «կարծ գրել» դասվիմանը: Ուստի ավարտեմ խոսքս, բայց չմոռանամ այն առիթը, որը լրագրական այս բոհուրեում տեղադրի եղավ սրիս ու ողջ էությանս: Խոսքս ֆաղափական տեսարան Ռաֆիկ Հովհաննիսյանի ու նրա «Շարաթ» հաղորդաբարի մասին է: Որտե՞ղ է ուսանել, ի՞նչ մասնագիտություն ունի սույն անը, չգիտեմ, բայց չեմ կարող չասել, որ շատ ցածրակարգ հաղորդումներից հետո այս հաղորդումը, կարծես, ամուրում է սիրոյ ու լուրջույնի: Ամենից առաջ ասեմ, որ «Շարաթը» կուր սիստեմ ունի, ամենայն խոսքով մեր դասկերացված է իրադարձությունների հաջորդականությունը, խորն են տեսական մեկնաբանությունները, անաչառ, ճեմարացի է կենդանությունը: Որովհետեւ լեզվաբան ասեմ ավանց է տոյում Ռաֆիկ Հովհաննիսյանի գեղեցիկ, սահուն, հայերենի առողջանորային այնպես հարազատ ոճը: Որովհետեւ մասնագետ հիացած են եւ չեմ կարող չընդգծել հաղորդումը դասկերակող, տղավորվող եւ դյուրըմբռնելի դարձնող, առասուրեն օգտագործվող հայոց բառարանի, ժողովրդական առած-ասացվածքների, թեւավոր արտահայտությունների, համաճեմների, հոմանիշների, սեղիս ու ժամանակին օգտագործումը, ուրից, ցավով, ամասն են նորոյս մեր լրագրողներից, չեմ ասում տեսարաններից շատերը:

ՄԻՔՈՒՆ ԲԱՐՈՒՄԱՆՆԵՐ, Բանասիրական գիտությունների բեկնածու, 40-ական թթ. լրագրող

ԱՊՐԵԼԱԿԵՐՊ

Բուսակերությունը ոչ միայն իբրեւ կենսակերպ, այլեւ՝ բարոյականություն

«Ավեզ» հասարակական կազմակերպությունը, որ ստեղծվել է 2000 թ. հունիսին, հայ բուսակերների առաջին միությունն է, որի նախագահ Արսակ Սարգսյանը հավաստում է, որ այն ընդհանրապես եզակի է ինչպես Ռուսաստանում, ԱՊՀ մնացած հանրապետություններում, այնպես էլ մեր հարեւան մյուս երկրներում: Մեր զրույցը ստացիացիայի նախագահի հետ «Ավեզ» կազմակերպության ստեղծման շարժառիթների, նպատակների (բնապահպանական, առողջապահական, բարոյական, էկոլոգիական) եւ այլ հարցերի շուրջ է:

– Նման շարժում աշխարհում, ինչ խոսք, չկա, ասում է Արսակ Սարգսյանը: Այն ծնվում է ներխուս եւ դրդադասճառը հիմնականում բարոյականության վերականգնում է: Ժամանակի գիտատեխնիկական աննախադեպ նվաճումները, ֆաղափարության զարգացման տեմպերը, որոնցով իբր ուրուցում է հասարակության զարգացման աստիճանը, ըստ էության բվացյալ են, քանի որ մարդկային բարոյականությունը խոր անկում է աղուում: Կյանքի այս հակասությունների ճանադարհին մարդկության լավագույն մասը ձգտում է վերաբնացնել մեր կենսակերպի բարոյական արժեքները խիղճը, գրաստությունը, բարեգործությունը եւ մարդու հոգու դրսևորման բարձրագույն, բացարձակ վիճակը սերն իբրեւ մարդու եւ աշխարհի փրկություն: Իրադես ինչով էր տուում Քրիստոսը հիվանդներին, միմիայն սիրով: Սա է հրաբխների գարշնիլը:

Մեր որոնումների ընթացքում ստացել ենք արձագանքներ երկրակայն եւ ամերիկյան մի շարք կազմակերպություններից, որոնք ունեն տարբեր բուժական, բարոյական, հոգեուր, հազվադեպ նաեւ էկոլոգիական նպատակներ:

Մեր միությունն առայժմ սակավա-

օրանիզմի վրա զգացել են բուսական սննդի բարեբար ազդեցությունը: Այն շատ է օգտում խոցով հիվանդներին, հանդարտեցնում է միտքը, բարձրացնում օրգանիզմի աշխատանքությունը, դիմացկունությունը, դիմադրողականությունը: Հայաստանում բուսակերության անցնելն ավելի դյուրին է: Շատ է ընդդեմը, դսուղը սննդաբար է, համեղ, բարձր է կալորիականությունը: Շատերին կթվա, թե սննդի տեսակներն բուսակերության անցնելիս էջանում է, սակայն դա բյուր կարծի է: Հենց միայն բրնձից կարելի է դաստատել 300-ից ավելի կերակրատեսակ:

– Կա՞ր արդյոք բուսակերների նկատմամբ միջավայրում վերաբերմունքի առանձնահատկություն: Հնարավոր է, որ ավելորդ բարոյաբավորման, մեկուսացման առիթ դառնա:

– Մեկուսացում չի առաջացնում եւ ոչ էլ բարոյաբավորում: Շրջադասի սկզբնական ռեակցիան զարմանն է: Տարօրինակ այն է, որ եթե մեկն ախ, թե դասիր կամ ասեմ ղոմիդոր չի ուսում, զարմանք չի առաջացնի: Բայց եթե ասում են, թե միս չեն ուսում, ոչ միայն զարմանք, երբեմն նույնիսկ հանդիմանություն է առաջացնում:

դամ է (40 մարդ), իսկ Հայաստանում կան շուրջ 1000 բուսակերներ: Բարոյականությունը այն հիմնահարցն է, որի շուրջ մենք համախմբվել ենք: Բնության շուրջ դասերը վայելելու փոխարեն մարդը չգիտես ինչու ընտրել է բուսակերության եւ ոչնչացման ճանադարհը: Եվ մարդու դասման վերաբերմունքը բնության նկատմամբ բուսականության օրենքով վերադառնում է իրեն՝ դաստատվածների, հանցագործությունների, բնական աղետների ձեռքով: Կենդանիները մեր դասկերպության կարիք ունեն: Այն միտքը, որ որեւէ կենդանու տառադանը կարող է հրձվան կամ հաճույք դաստատվել մարդուն, արդեն իսկ հրեւակոր է, թեկուզ դա արվում է սեփական իմնը բավարարելու ցանկությունից:

«Անկասկած, մարդն իր բնույթով երբեւ ստեղծված չի եղել մսակեր, ոչ էլ ստեղծվել է սղանելու եւ հոռետելու համար: Նա չունի սուր եւ դուրս ցցված ասաններ եւ ոչ էլ կեռ ժանիքներ դաստատելու եւ մսերի բաժանելու համար, այլ օժտված է ձկուն ու նուրբ ձեռներով՝ դսուղ ու բանջարեղեն հավաքելու եւ ասաններով դրանք ծամելու եւ ուտելու: Ինչպե՞ս կարելի է ուտել այն, ինչ այլեր ունի», ասում է Ջոն Կելոնգը:

Ըստ կերտե նյութերի, բուսակերական աղբյուրները մարդու բնույթի վրա իր ունեցած մաքրագործող ազդեցությամբ, կարող է դրականորեն անդրադառնալ ողջ մարդկության վրա: Եվ ընդհանրապես բուսական սնունդը կատարելապես համադասապահում է մարդու ֆիզիոլոգիական կառուցվածքին եւ բարոյական նկարագրին: Բուսական սննդակարգին անցնողները վստահ են, որ գոհ են իրենց առողջական վիճակից: Շատերին գիտես, որ կարճ ժամանակահատվածում իրենց

Մեր կազմակերպությունը նպատակ ունի օգնել բուսական սննդակարգին անցողիներին, վերացնել հոգեբանական այն անբարեբան, որ առաջանում է բուսակերների եւ ոչ բուսակերների միջեւ, նպատակ նրանց փոխըմբռնմանը: Շատ երկրներում բուսակերների համար սննդի հատուկ հասարակական վայրեր կան, ծաւարաններ, խանութներ: Աղազայում հույս ունենք մեզ մոտ եւս ստեղծել նման վայրեր:

– Անուշար, դժվար է միանգամից անցնել բուսակերության, կա՞ն հատուկ մեթոդներ, ձեռք:

– Իհարկե դժվար է, խնդիրը նախ եւ առաջ գիտակցության վերափոխման մեջ է: Բայց եւ կան որոշակի մեթոդներ, իայլեր: Հարկավոր է այդ մասին շատ անգամ խոսելու հավաքել, կարող համադասապահան գրականություն, շփվել բուսակերների հետ, մտածել կենդանիների մասին: Եթե ուսուցիչ եւ հետազոտական լինենք, կեսնենք, թե ինչպես որու ուտելիքներ սղանում են կենդանու, գոյն սրամարդությունը, ազդում զգացումներին, ՌԿ վրա եւ հակառակը: Նոր բարոյադաստերով, առանց մեղեդների ղեկ է փորձել դաստատել կերակուրներ, հասկալիս որ նոր կերակրատեսակները միտ էլ հաճելի անակալակներ են: Բուսական սնունդը դառնալիս կարող է օրգանիզմին անհրաժեշտ բոլոր վիսամիները, բավարարում նրա դասանցները: Այդպես, օրգանիզմին օրական անհրաժեշտ է 45 կիլոկալորիա, որ կարող է բավարարել մեկ ավաթ սիսեռի աղուրը, մի կտոր հացը եւ դասիրը:

Բուսակերությունը, որ մի անգամ ընտրում է իբրեւ աղբյուր, որոնք մասնակերպ իբրեւ դավաճանք, ինձ համար հասկալիս բարոյականություն խորը գաղափար է կրում իր մեջ:

ՄԻՔՈՒՆ ԲԱՐՈՒՄԱՆՆԵՐ

2001 թ. հունվարին սննդային և գրանցվել ԱՊՀ բոլոր երկրներում

ԱՊՀ վիճակագրությունը հրատարակել է սվյալներ, համաձայն որոնց 2001 թ. հունվարին 2000 թ. նույն ամսվա համեմատ սննդային և գրանցվել ԱՊՀ բոլոր երկրներում: Կիրգիզիայում 15,8 տոկոս, Չայնաստանում 13,2, Տաջիկստանում 9,1, Ուկրաինայում 9,1, Ադրբեջանում 7,9, Բելառուսում 2 տոկոս: Քանի որ մյուս հանրապետություններից սվյալներ չեն ստացվել, համեմատները 2000 թ. 1999 թ. հետ: Չայնաստանում 9,6, Ռուսաստանում 7,7, Ուզբեկստանում 4, Կասախստանում և Մոլդովայում 1,9: Արդյունաբերական արտադրանքի

ծավալների աճը 2001 թ. հունվարին 2000 թ. հունվարի հետ համեմատ Կիրգիզիայում կազմել է 45,1 տոկոս, Ուկրաինայում 19,5, Մոլդովայում 18,7, Չայնաստանում 16,5, Տաջիկստանում 14,4, Չայնաստանում 11,6, Ռուսաստանում 5,3, Բելառուսում 3,7: Միայն Կասախստանում է նկատվել անկում 10,6 տոկոս: Թուրմենստանը և Ուզբեկստանը իրենց ցուցանիշները չեն ներկայացրել ԱՊՀ վիճակագրություն:

Նշենք, որ սրանից առկա են սննդային և գրանցվել ԱՊՀ բոլոր երկրներում: Ռուսաստանում և Մոլդովայում 1,9: Արդյունաբերական արտադրանքի

Անգլիան միշտ էլ «հասուկ հարաբերություններ» է դադարեցնում Ամերիկայի հետ: «Հասուկ հարաբերություններ» սերմին ավելի հաճախ օգտագործվում է Անգլիայում, քան Ամերիկայում, քանի որ վերջինս նման հասուկ հարաբերություններ ունի անկախ ճանաչողների հետ: Մեխիկոյի, Կանադայի և ճապոնիայի հետ: Համառոտաբար դառնում են Անգլիան՝ կորցնելով հանդերձ իր միջազգային կարեւորությունը, դադարեցնել է ԱՄՆ-ի հետ այդ հարաբերությունները հակադրելով իր մասնաճանաչողությունը, ռազմական, հեռախոսային և միջուկային բնագավառներում:

Նույնիսկ նախան Աուի Մոխիակ ռուս մտնելը Բրիտանիայի կառավարությունը բացառել էր սահմանափակումները, որ այդ հարաբերությունները չեն խաթարվի ԱՄՆ-ի նախագահի փոփոխությունը: «Հրաժարի մի ընկերություն սկիզբ կարող է հանդիսանալ» հոդվածում Բրիտանիայի արտադրանքային Աուի Քուր

այն մասին, որ ԵՄ-ը ցանկանում է առավել վճարական ծայր հնչեցնել աշխարհում, մի բան, որ դաստիարակ է դարձել Ասլանջանի մյուս ակում սրամտությունների անկման: Այնտեղ ռազմավարական կոչ գծի կողմնակիցները առաջարկում են առավել ուժեղություն դարձնել ծոցի, ասիական և խաղաղօվկիանոսյան շրջաններին, քան Եվրոպական երկրներին: Սա ամենիսին էլ չի նշանակում, անուշուշ, որ Ամերիկան ձեռնդրի է մնալու Եվրոպայի անվտանգության հարցերում:

Հիմնականում այս ֆոնի վրա էր, որ անցյալ տարվա վերջերին Եվրոպայում որոշում կայացրեց, առայժմ բոլոր վրա, հիմնել 60 հազարանոց մի բանակ, որը հնարավոր կլինի արագորեն հավաքել և մեկ տարի ժամկետով ուղարկել հակամարտությունների վայր: Թոնի Բլերն այս հարցում ունեցել է իր անձնական ներդրումը, սակայն նա բավական զգույշ է եղել, որ Եվրոպային սվաճեց փոքր «անկախությունը» ոչ մի կերպ չվճարի ԱՄՆ-ին:

հոգու անկախ, արտաքին ֆալաֆալանության վերջերս հնչած ծայրերի կոնսեխսում առավել առաջնային է դառնում Բրիտանիայի դիրքը: Հասկալու է հեռախոսային բնագավառում նրա սերս կաղերը Մ. Նահանգների հետ կապվածներ են առաջացնում Եվրամիության անդամ երկրներում: Վերջին ամիսներին, օրինակ, Եվրատրոհրդարանը մտադրված է Ամերիկայի կողմից «ԵԵԵԵ» անվանով կողմնակից արբանյակային լայնածավալ առևտրական լրատվության իրագործմամբ: Խորհրդարանի ունեցած տեղեկություններով, այդ ծրագիրն իրականացվում է Բրիտանիայում տեղադրված արբանյակային կայանների միջոցով: «Սա հստակ աղաչույց է, որ Անգլիան միացած է ավելի Ամերիկային, քան Եվրոպային», ասել է Եվրատրոհրդարանի Ֆրանսիայի անդամ ժամ Կլոդ Մարթինը:

Փաստ է նաև, որ Բրիտանիան, ԱՄՆ-ից բացի, հեռախոսային բնագավառում համագործակցում

«ԷԿՈՆՈՄԻՍՏ»

Երջադարձային դաս Անգլիայի համար

Պաշտպանության հարցերի շուրջ Ամերիկայի նորաստեղծ վարչակարգի և Եվրամիության միջև ստեղծված լարվածությունը կարող է առանցքային դառնալ և Մեծ Բրիտանիային դնել այնպիսի կացության մեջ, որտեղ չէր ցանկանա լինել գրում է անգլիական հեղինակավոր «Էկոնոմիստ» շաբաթաթերթը իր փետրվար

ի 10-16-ի համարում: Եկել է նրա համար ընտրության դասը բարունակել լինել անդրաշառճայն մեծ կետու արբանյակ. թե՛ միանալ իր անմիջական հարեակրներին: Այս հարցերին նվիրված հոդվածից բարձրանալու ֆալդածներ ներկայացնում են մեր ընթերցողների ուժեղությունը:

գրում էր, որ Մ. Նահանգները «կարունակի մնալ Բրիտանիայի ամենամոտ ղաճակիցը և արտահանման շուկան»:

Այս ամսվա ընթացում Բուից հետ վարչապետ Բլերի անձնական շաղկապները ԱՄՆ բացահայտում է Անգլիայի որոշակի նյարդայնությունը: Հարցն այն չէ միայն, որ նոր լեյբորիստական կուսակցությունը գաղափարախոսական տեսակետից ավելի հանգիստ էր զգում իրեն Բլիթթերի և դեմոկրատների հետ, այլև այն, որ Բրիտանիա-Եվրոպա-ԱՄՆ եռանկյան մեջ նոր գաղափարները ստառնում են նստածանել Բրիտանիայի արտաքին ֆալաֆալանության հիմնական սկզբունքներից մեկը, որը դավանում է միշտ ավելի մոտիկ լինել Մ. Նահանգներին, քան Եվրամիության անդամ երկրներին: Բուից վերոհիշյալ հոդվածում փորձում է հաստատել, որ երկուսի միջև ընտրության հարց չկա, որ Բրիտանիայի ծայրը Մ. Նահանգներում բարձր կարող է լինել միայն Եվրամիության մեջ ամբողջական դերակատարման դեպքում: Սակայն մի՞թե այդպես է: Ասլանջանի երկու կողմերում այս հարցն այժմ սուր է դրված: Միևնույն ժամանակ Ամերիկան և Եվրոպան կարողացել են մի կերպ լեզու գտնել միմյանց հետ որդե «հավասար», սննդային ու լրատվական համախոս վիճակով, Եվրոպան համագործակցել է ԱՄՆ-ի հետ, իսկ դաստիարակական հարցերում, հաճախ ուժեղացնելով և դժկամություններ, Եվրոպան հետնել է ԱՄՆ-ին: Բրիտանիան ցարդ կարողացել է հարմար դիրք գրավել՝ առավել կամ սվազ չափով կողմ լինելով Եվրոպային սննդային հարցերում, նա միշտ հավասարի է մնացել Ամերիկային, առավել կարեւոր դաստիարակական հարցերում:

Սակայն Եվրամիությունն այժմ երբեմնի աշխարհաֆալաֆալական գաճաճը չէ: Նա փորձում է լուրջ ֆալյերով դառնալ իրական ուժ՝ ձեռնմեկնելով նաև դաստիարակական, անվտանգության հարցերին: Եվրոպան այժմ փորձում է դառնալ առավել արդյունավետ ճգնաժամեր լուծելու խնդրում: Ավազ դիվանագետ Մուլանայի նշանակումը միության արտաքին ֆալաֆալանության ղեկավարի դաստիարակում խոսում է

Այդ հարցում ներդրած իր ջանքերով նա փորձել է վերահաստատել իր տեղը Եվրամիությունում, քանի որ Եվրոպային միանալու իր դանդաղություններն արդեն իսկ հարցականներ էր առաջացրել հարեան երկրներում:

Ի հակադրություն նախորդի, Ամերիկայի նոր վարչակարգն այնքան էլ վստահ չէ, որ Եվրոպայում այս «բուլնցվելը» կարելի է անվտանգ համարել Մ. Նահանգների համար: Մ. Նահանգների նորանշանակ դաստիարակության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը վերջերս Գերմանիայում իր «մտադրություններն է հայտնել»՝ ռազմական հարցերում Եվրոպայի այս անկախ դրեւորումների նկատմամբ: «Անդրաշառճայն կաղերի խախտումով ՆԱՏՕ-ի արդյունավետությունը նվազեցնելու ուղղված գործողություններ... դրական չեն կարող լինել», ասել է նա:

Եթե մինչ այժմ միակողմանի դաստիարակության Եվրոպայի մտադրություններն այնքան էլ լուրջ չէին ընդունվում Ամերիկայի կողմից, աղա վերջերս Բուից հրթիռների տեղակայման նախաձեռնության վերաբերյալ Ֆրանսիայի և Գերմանիայի արտաքին գործերի նախարարները կարծիքները («այդ ծրագիրը վաս է մտածված և աղախախտանքնող բնույթ ունի») հասկացրել են նրան, որ Եվրոպայիցները վճարակ են իրենց մտադրություններում:

Բլերի վիճակն այս հանգամանքներում բոլորովին էլ նախանձելի չէ: Նա կարող է հայտնելով դժվարին կացության մեջ, եթե ամերիկացիները նրանից որոշակի թույլտվություն խնդրեն վերադառնելու Ֆիլիպինյի (Յոբեի) ռաղարային համակարգը: Պիսի կարողանա՞ մերժել նրանց, իմանալով, որ Եվրոպական մյուս երկրները դեմ են: Պաշտպանության ոլորտի նման խնդիրները Մեծ Բրիտանիայի արտաքին ֆալաֆալանության ամենագաղափար կետերն են: Եվրամիության հետ ավելի սերտորեն ինտեգրվելու ֆալաֆալանությունը կարող է վստահի ենթարկել ԱՄՆ-ի հետ ունեցած նրա «հասուկ հարաբերությունները»:

Հարցն առայժմ առավել մեծ նշանակություն ունի Անգլիայի, քան Ամերիկայի համար: Սակայն ԱՄՆ-ն էլ վերջին հաճվով չի կարող անտարբեր մնալ: Եվրամիությունում

է նաև Ավստրալիայի, Նոր Զելանդիայի և Կանադայի հետ: ԱՄՆ-ի հետ այս հարաբերությունները, բնականաբար, կաղված են նախ միջուկային այնուհետև նաև ռազմական բնագավառներում համագործակցելու հետ: Նկատելով, որ եթե Ֆրանսիան հետամուտ է եղել ստեղծելու իր միջուկային զենքը, Բրիտանիան բավարարվել է դրանք ներմուծելով ԱՄՆ-ից: Ռազմական համագործակցության լավագույն օրինակ է ծոցի դաստիարակը: Ինչպես 1991-ին, այս տարի ևս դաստիարակը Իրաֆի դեմ համատեղ հարձակումներով: Այս համագործակցության առաջնորդ, իհարկե, ՆԱՏՕ-ն է, և Բլերի ու իր համախոհների ջանքերն ուղղված են Եվրամիության ռազմական թեղը դարձնելու ՆԱՏՕ-ի բաղկացուցիչ մասը և ոչ թե նրա փոխարինողը: Նրանց կարծիքով Եվրոպական ուժերը ղեկ է օգտագործվեն միայն այն դեպքում, երբ ԱՄՆ-ը որոշի չնեղրալվել սարածաբանի խնդիրներում:

Եվրոպայում բրիտանացի դասակիցներից ոչ բոլորն են համաձայն այդ ուժերին վստահված այս «սահմանափակ» դերին: Ավելին, Բրիտանիայի եվրասկեղծիկները (նրանց թվում՝ բորիները) աղազանց են հնչեցնում, որ «Եվրոպական բանակը» ոչ միայն նստացնելու է ՆԱՏՕ-ի դերը, այլև սեղ է խրելու ԱՄՆ-ի և Եվրոպայի միջև: Նրանք նույնիսկ առաջարկում են առավել սերս հարաբերություններ մակել ԱՄՆ-ի հետ, միանալով ՆԱՏՕ-ին՝ հյուսիս-ամերիկյան առևտրական աղազ գոտին: Մրան, իհարկե, այնքան լուրջ չեն վերաբերվում Ամերիկայում:

Բայց Եվրոպայի և Ամերիկայի միջև ընտրություն կատարելու հարցն այնքան է հասունացել, որ նույնիսկ ուսումնասիրությունների տեղի է սվել: Վերջերս Անգլիայում հրատարակված «Աստղեր և վեճ: ԱՄՆ-ի և Եվրամիության միջև սղախվող կոնֆլիկտը» խորագրով գրված բորիների առաջնորդ դասնալու երբեմնի հավակնորդ, աղալողմյան Ջոն Ռեղվուդը միջ է հայտնում, որ Անգլիան սղաղված է լինելու դիմագրավելու «հավասարությունն ցուցաբերելու ճգնաժամը» ավելի շուտ, քան ենթադրում է:

Մոլդովական փորձը կարող է ուսանելի լինել Արցախի Մաղոյանի համար

Մոլդովայում վերջերս կայացած խորհրդարանական ընտրություններում, ինչպես հայտնի է, սահմանված 6 տոկոս արգելից հաղթահարեցին ընդամենը երեք կուսակցություններ: Կոմկուս 49,93 տոկոս, «Բրազիլի դաշինք»՝ 13,39 և Քրիստոնեա-դեմոկրատական ժողովրդական կուսակցությունը՝ 8,31: Մոլդովայում խորհրդարանական ընտրություններն անց են կացվում միայն համամասնական կուսակցական ընտրակարգով, սակայն անհաս ֆալաֆալիցներ են իրավունք ունեն իրենց թեկնածությունը առաջարկելու: Այսպես, ընտրություններում մասնակցելու հայտ են ներկայաց

րել 17 կուսակցություններ ու դաշինքներ և 10 անհատ թեկնածուներ: Ուժեղագույն է, որ անկախ թեկնածու Վալերիու Գիլեցկին ստացավ 27.182 վոյե կամ ծայրերի 1,74 տոկոսը և ստացած ծայրերով առաջ անցավ միանգամից ինը կուսակցություններից:

Այս օրինակը կարող է օգտակար լինել ԱՄՆ-ի լավ Արցախի Մաղոյանի համար: Պրն Մաղոյանը 2003 թ. ՀՀ Աժ ընտրություններում նույնիսկ միայնակ կարող է այնքան ծայր հավաքել, որքան ԱՄՆ-ը 1999 թ. ընտրություններում: Եթե, իհարկե, որն Մաղոյանը ևս երկու տարի զբաղվի դոկտրինով:

ԱՅՈՒՆՍՍԸ

Թալիբները ոչնչացնում են նախախաղանական հուճարձանները

Մարտահրավեր նետելով միջազգային հանրությանը Աֆղանստանի 90 տոկոսին տիրացած թալիբների արմատական վարչակարգը մարտի 1-ին Բամիանի շրջանում սկսեց հնձորյա բուրդայական հուճարձանների ոչնչացումը: Ոչնչացման ենթակա են նաև հելիկոպտերական արվեստի հավաքույթն նմուշները: Այս գործողությունները ձեռնարկվել են թալիբների հոգեւոր առաջնորդ, մոլլա Օմարի 3 օր առաջ արձակած հրամանի համաձայն, ըստ որի այդ հուճարձանները համարվում են «հակախաղանական»: Գործողությունների իրականացման դասախաղանակությունը դրված է կրոնական ուսուցանողության և տեղեկատվության ու մշակույթի նախարարության վրա: Թալիբների կիսադաստիարակական աղբյուրներից մեկի սվալների հիման վրա «Ֆիզար» թերթը տեղեկացնում է, որ Բամիանի շրջանում գլխավոր թիրախը Բուրդաների վիթխարի ժայռափոր արձաններն են, որոնք կերտվել են առնվազն 1500 տարի առաջ: Դրանք գնդակոծվել են ճանկերից և նոնալաններին հից, նաև ակամաղասվել են: Արձաններից մեկը, որի բարձրությունը 55 մետր է, Բուրդայի ամենաբարձր արձանն է աշխարհում:

Թալիբների այս բարբարոսական ֆալյերը գարյույթի աղի են առաջացրել գրեթե ամբողջ աշխարհում: Փարիզում Յունեսկոյի գլխավոր

նստեցնելով միջազգային հանրությանը կոչ է արել կատեցնել համաաշխարհային ժառանգության ոչնչացման այդ արավը: Հինգաթթի օրը Մաղուրայի նախագահությանը անցկացվել է «Իսլամական կոնֆերանս» կազմակերպության 54 դաստիարակների համաժողով: ՄԱԿ-ը, Եվրամիությունը փորձում են վերջ դնել

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՅՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

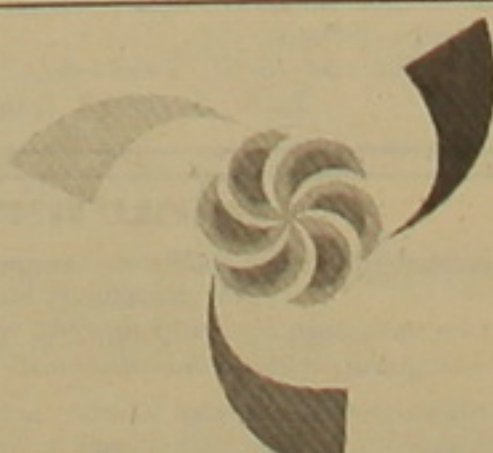
Table with 12 columns: N, Զեռնարկության անվանումը, Հասցեն, Գործունեության տեսակը, Մասնավորեցման ձևը, Մասնավորեցվող գույքի գնահատված արժեքը (հազ. դրամ), Մասնավորեցվող գույքի նվազ գինը (%) կամ (հազ. դրամ), Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը, Պարտավորություններ (հազ. դրամ), Տեղեկ. (ազդագիր) հրատար., Մասնավորեցման սկիզբը, Մասնավորեցման ավարտը, Զբաղեցրած հողատարածք /հա/

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ ԵՆ

Table with 12 columns: N, Զեռնարկության անվանումը, Հասցեն, Գործունեության տեսակը, Մասնավորեցման ձևը, Մասնավորեցվող գույքի գնահատված արժեքը (հազ. դրամ), Մասնավորեցվող գույքի նվազ գինը (%) կամ (հազ. դրամ), Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը, Պարտավորություններ (հազ. դրամ), Տեղեկ. (ազդագիր) հրատար., Մասնավորեցման սկիզբը, Մասնավորեցման ավարտը, Զբաղեցրած հողատարածք /հա/

Մասնավորեցման Ծրագիր Հայաստանի Հանրապետությունում

Privatization Project In the Republic of Armenia

Հաղապումներ. ԲԱԲ- բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրություն, ԲՈՒՄՍ- բեռնաուղեւորապատկանություն, ԱՇՕ- անվանական շահաբաժնի սեփականություն, Ազատ բաժանորդագրությամբ եւ մրցույթով մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ ղեկավարման նախարարության աճուրդի կենտրոնին հետևյալ հասցեներով. Երևան, Մայրաքաղաքի 8, Մաշտոցի 42ա, հեռ. 587983, 560264, 521560: Լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ ղեկավարման գույքի կառավարման նախարարության մասնավորեցման գլխավոր վարչություն, Երևան, Կառավարական տուն 2 (հեռ. 56 29 33, 52 37 15, 56 33 42), ինտերնետային էջ. http://www.privatization.am, tender@aminco.com/:

Հայաստանի Հանրապետության նախարարության կողմից հաստատված «Մասնավորեցման և «Հայացք» թերթի հատուկ թողարկումներում: Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի սնտեստության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջընթաց եւ ղեկավարման և այն փնտրելու ցանկալի բոլոր կողմերի հետ:

Տարածանի Ասվաճառչային ընկերությունը

առաջարկում է «Նոր Կապա-
րանի» նոր, բեռ հրահարակու-
թյուն, ընդամենը 1700 քվադր-
ված օրինակով: Նաև հասույ
հրահարակություն՝ մկրտության
և ղեկավարության ասվա-
ժահաճո առիթներով նվիրելու
համար:

Գրախանութի հասցեն՝ Խորե-
նացի 43, «Այրաս» կինոթատ-
րոնի հարեանությամբ, հեռա-
խոս՝ 56-42-22

ASHB ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Արդիներանկը» մրցութային կարգով աշխատանքի է հրավի-
րում համակարգչային ցանցերի մասնագետների, բարձր որակա-
վորում ունեցող ծրագրավորողների, ինչպես նաև լուսատեխնիկա-
ների բնագավառում աշխատանքային փորձ ունեցող մասնա-
գետների: Անգլերենի իմացությունը ցանկալի է:

Մրցութային մասնակցել ցանկացողները կարող են մինչև մար-
տի 15-ը փաստաթղթեր ներկայացնել «Արդիներանկի» կայքե-
րի բաժին (հեռ. 563390):

Մրցույթը կկայանա ս. ք. մարտի 19-ին «Արդիներանկի» գլխա-
մասային գրասենյակում (Դեղատան 3):

«ԱԳՈՒԼԻՍ» կոնյակի խանութ

Երևանի կոնյակի
գործարանի դիստրիբյուտոր
Հայկական կոնյակը խմել է
և դեղամիջոց:
Հասցեն՝ Մաճուկի 29
Հեռ.՝ 53-11-01

«ԻՆՏԵԼԵԿՏ»

արտադրական
կոդերաշիվը
մասնուցում է ստանալու-
զիական բոլոր ծառայու-
թյունները: Բարձր որակը
երաշխավորվում է:
Գները մասշեղի են:

Հասցեն՝
Սայաթ-Նովա 26
Հեռ.՝ 58-39-24

«ՀԱՅ-ԱՐՏ»

ճարտարապետություն,
դիզայն,
շինարարական
ինժեներինգ,
հարդարման
աշխատանքներ:
Հասցեն՝
Նալբանդյան 5
Հեռ.՝ 52-39-83

«Մալաթիա» բժշկա- կան կենտրոնի էնդո- կոռնի վիրաբուժու- թյան բաժնում կա- սարվում են վիրահատություններ լադարակոռնիկ եղանակով:

- Լեղաղարկի հեռացում
- Որդանման ելունի հեռացում
- Ճողվածահասում
- Լյարդի էխտնոկոնի և
կիսաների բուժում
- Գինեկոլոգիական
վիրահատություններ

Հասցեն՝ Դանիել Վարուժանի 28ա
Հեռ.՝ 773000

OTTO

Գերմանական «OTTO»
ֆիրմայի ներկայացուցչությունը
Երևանում առաջարկում է
աղյաններ լուսավորող «OTTO»
կասալոգներին:

Հասցեն՝ Սարյան 22
Հայկոստի ԵՃՄԲ, 2-րդ հարկ
Հեռ.՝ 538105

«Ֆորսե» երաժեշտական կենտրոն

- Երաժեշտական գործիքներ
- Պրոֆեսիոնալ ձայնային
սիստեմներ
- Կոնֆերենս ձայնային
սիստեմներ
- Սինիստրոն բարգամություն
համակարգեր

Հասցեն՝ Պուլկինի 48
Հեռ.՝ 531171

For Your Internal News of Armenia
Log on to www.azg.am
In English, Russian,
Armenian and Turkish

Հայերի ներկայացման հրավեր (IFB)

«01» մարտի 2001
Պայմանագրի No. PO57952

Համաձայնագրի բանկի փոխառության/վարկի No. IDA 33480-AM
Համաձայնագրի բանկի փոխառության/վարկի անվանումը՝
Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամ

1. Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամ (ՀՄՆՀ) ծրագրի ֆինանսավորման նպատակով Հայաստանի Հանրապետությունը Միջազգային զարգացման ընկերակցությունից (IDA) ստացել է վարկ և նախատեսում է օգտագործել այդ միջոցների մի մասը IA00023 համաձայնագրի համա-
դասախմբում Գյումրիի մանկական արվեստի դպրոցի շինարարության ավարտի ծրագրի վավերաց-
ված վճարումները կատարելու համար:
2. Պատվիրատուն ծրագրի ԻԳ. ուր համաձայնագիր է կնքել ՀՄՆՀ-ի հետ, Երևանում հայաստանե-
րին հրավիրում է ներկայացնելու մրցութային հայերի կնքված փաթեթներ Գյումրիի մանկական ար-
վեստի դպրոցի շինարարության ավարտի աշխատանքները իրականացնելու համար:
3. Մրցութային փաստաթղթերը (և լրացուցիչ տվյալները) կարելի է ձեռք բերել ՀՄՆՀ գրասենյա-
կից՝ Կ. Ուլենբու 31, 4-րդ հարկ, ձեռքբերումների վարչություն և Գյումրիի մանկական արվեստի դպ-
րոցից, յուրաքանչյուր փաթեթի համար վճարելով 15000 դրամ անփոխհատուցելի գումար: Ըահագր-
գիտ հայաստանները լրացուցիչ տեղեկություններ կարող են ստանալ նույն հասցեներով:
4. Հայերը ուժի մեջ կմնան բացելուց հետո 30 օրվա ընթացքում և ղեկ է ուղեկցվեն 110000 դրամ
մրցութային երաշխիքով: Հայերը ղեկ է ուղարկվեն Գյումրիի մանկական արվեստի դպրոց՝ ծրագ-
րի ԻԳ մինչև 2001 թ.ի ապրիլի 2-ը, ժամը 12-ը:
Հայերը կրացվեն, վերը նշված հասցեում, նույն օրը նշված ժամին, այն մասնակիցների ներկա-
յությամբ, որոնք կցանկանան մասնակցել այդ առաջարկությանը:
Նախամրցութային կոնֆերանսը կհրավիրվի Գյումրիի մանկական արվեստի դպրոցում 2001 թ. մար-
տի 26-ին, ժամը 12-ին:
5. Ուսացած հայերը կվերադարձվեն հայաստաններին՝ չբացված վիճակում:

YEREVAN-PARIS-LYON
SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻՑ-ԼՒՆՆ

Ավիատոներ և տուրիզմ
«Սաբերատուր-Սեվան»
ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- Ավիատոներ երեւանից ուղիղ չվերթերով

ARMENIAN AIRLINES swissair KLM BRITISH AIRWAYS АЭРОФЛОТ

Տրանզիտ ֆաղաներով ցանկացած ուղղությամբ և ընկերությամբ:
Փարիզի օդանավակայանում Չեզ կղիմավորի մեր գրասենյակի
ներկայացուցիչը և կողմը Չեռ բոլոր հոգսերը

- Գնացքի տուներ Եվրոպայում
- Գյուրանդոցների ամրագրում Հայաստանում և արտասահմանում
- Բժշկական աղաժողովարություն

375010, Բ. Երևան, Վարդանանց 10
Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆախս (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@aminco.com

«ՎԵՐՆԱՏՈՒՆ»
նորածելության սրահ

Միջազգային մրցութային հաղթող,
մոդելյոր Մովսես Գեուրգյանը
հրավիրում է հազմվելու
նորածել և հայավարի:

Հասցեն՝ Երևան, Կասյան 12
Հեռախոս՝ 22 00 47

ՀՀ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԵՎ ՎԱՊԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՆԱՄԱԿԱՆԻՇ» ՊԹԲԸ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՓՈՍՏԱՅԻՆ
ՆԱՄԱԿԱՆԻՇՆԵՐԻ ԹՈՂԱՐԿՈՒՄ
ԵՎ ԻՐԱՑՈՒՄ

Տնօրենություն՝ Սարյան 22
Հեռ.՝ 52 45 90
Խանութ-սրահ՝ Մաճուկի 43
Հեռ.՝ 56 93 33

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
Չեռնարկությունների, կազմակերպու-
թյունների գլխավոր հաճախահներին

«Հաճախահական հաճախուման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրեն-
քի 12-րդ հոդվածի 5-րդ կետի և 26-րդ հոդվածի համաձայն 2001 թ.ի հունվարի 01-
ից հրադարակվող ֆինանսական հաճախությունները ստորագրելու իրավունք ու-
նեն միայն հաճախահական հաճախումը կարգավորող ղեկավար մարմինների
(ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության) սահմանած կարգով որակա-
վորված գլխավոր հաճախահները:

Ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 2000 թ.ի հունիսի 12-ի ք. 110 հրամա-
նով հաստատվել է Հայաստանի Հանրապետությունում հաճախահների որակավոր-
ման կարգը, որակավորման հանձնաժողովի կազմը և կանոնակարգը: Ըստ այդ հրա-
մանի որակավորման հանձնաժողովի կազմում 13 անդամներից 6-ը «Հայաստանի
հաճախահների և աուդիտների ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպու-
թյան (ՀՀԱԱ) ներկայացուցիչներն են:

Որակավորման հետ կապված հարցերի օրենսդրական կարգավորումն աղաժողով-
լու, այդ բնագավառի աշխատանքները բարելավելու համար ՀՀԱԱ-ն կազմակերպում
է հասույ դասընթաց ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության որակավոր-
ման (իցենզավորման) Ինստիտուտներին նախադասարաններում նախապես:

Դասընթացը բաղկացած է 3 բաժնից՝ տեսական հարցեր, տեսքեր, խնդիրներ: Դա-
սընթացի ուսումնական լուսնում ընդգրկված են հետևյալ առարկաները:

- Հայաստանի Հանրապետության հաճախահական հաճախուման սահմանա-
ֆինանսական վերլուծություն:
- Աուդիտ:
- Հարկային համակարգ և տեսական օրենսդրություն:
- Դասընթացի տեղությունը 68 ժամ, արժեքը 60.000 դրամ: Վճարումները կան-
խիկ կամ փոխանցումով:
- Ասոցիացիայի անդամներին սրվում է զեղչ 15 տոկոս:
- Դասընթացը վարում են հանրապետության լավագույն մասնագետները:
- Դասընթացը տեղի կունենա հետևյալ հասցեով՝ Բ. Երևան 375037, փող. 4, Ուլ-
ենբու 31, ՀՀԱԱ-ի գրասենյակ «Սոնոմենս» բաղամաս, էկոնոմիկայի ինստիտուտի
ԵՃՄԲ, V հարկ):
- Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել ՀՀԱԱ-ի կրթության և որա-
կավորման հանձնաժողով:

Հեռ.՝ 54-16-65, 24-94-67, 24-94-68, 24-93-19, 24-93-29
Ֆախս՝ 54-16-73, է.փոստ՝ aaaa@aminco.com

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
Հայաստանի հաճախահների և աուդիտների ասոցիացիան կազմակերպում է
նոր դասընթաց հետևյալ բեռներով՝

- Նոր հաճախային ղեկավար (վերջին փոփոխություններից հետո)
- Հաճախահական հաճախուման նոր սահմանա-
դասընթացի տեղությունը 50 ժամ, արժեքը 50.000 դրամ:
- Վճարումները կանխիկ կամ փոխանցումով:
- Ասոցիացիայի անդամներին սրվում է զեղչ 15 տոկոս:
- Դասընթացը վարում են հանրապետության լավագույն մասնագետները:
- Դասընթացը տեղի կունենա հետևյալ հասցեով՝ Բ. Երևան 375037, փող. 4, Ուլենբու
31, ՀՀԱԱ-ի գրասենյակ «Սոնոմենս» բաղամաս, էկոնոմիկայի ինստիտուտի ԵՃՄԲ, V հարկ):
- Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել ՀՀԱԱ-ի կրթության և որա-
կավորման հանձնաժողով:

Հեռ.՝ 54-16-65, 24-94-67, 24-94-68, 24-93-19, 24-93-29
Ֆախս՝ 54-16-73, է.փոստ՝ aaaa@aminco.com